

PROGNOSE 1968

5 januari 1968

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn vandaag voor de laatste maal in het lopende jaar tezamen. En daar wij ondertussen nog steeds niet alwetend of onfeilbaar zijn geworden, denkt natuurlijk eenieder zelfstandig over al het gebrachte na. Het is in de loop der tijd een gebruik geworden, rond deze tijd van het jaar een soort prognose te geven. Ik wil mij daaraan niet geheel onttrekken en spreek dus met u over het jaar:

1968

Ofschoon de mens rond oudejaar terug pleegt te blikken op alles, wat in het afgelopen jaar plaats vond, kijkt hij toch met nog veel groter interesse vooruit. Hij is geneigd daarbij aan te nemen, dat alles wat slecht was in het afgelopen jaar, ook in het komende jaar een bron van moeilijkheden op zal leveren, terwijl hij daarnaast schijnt te geloven, dat al hetgeen hij in het afgelopen jaar als goed beschouwde, ook in komende tijden bewaard zal blijven. Maar de tijd - en ook uw beleving als mens van de tijd - geeft nu eenmaal een proces van voortdurende veranderingen te zien. Indien men het "panta rei" ergens van toepassing mag achten, zo is dit wel overal, waar de tijd in het geding komt. Neem mij daarom niet kwalijk dat ik niet, zoals zo vaak gebeurde op deze avond, een soort troonrede ga houden, waarin land voor land aan de beurt komt en naam na naam genoemd wordt. Gezien de ontwikkelingen meen ik, dat het doen van allerhande voorspellingen van minder belang zijn. Wel wil ik met u nagaan, welke invloeden en werkingen wij in het jaar 1968 zoal kunnen verwachten. Daarnaast zal ik zo hier en daar iets van het wereldgebeuren aanstippen.

Om te beginnen wil ik dan opmerken, dat het komende jaar voor de meeste mensen een zeer vreemd jaar zal worden. Er is geen jaar in de laatste drie eeuwen te vinden, waarin de invloeden van goed en kwaad zo onmiddellijk naast elkander aanwezig waren, zowel in de tijd als in de mens, als juist in 1968. Het is dan ook moeilijk een visie op de komende ontwikkelingen te geven, die voor eenieder persoonlijk ook direct toepasselijk is. De algemene tendenzen zijn iets gemakkelijker weer te geven, omdat wij hierbij te maken hebben met de reacties van een massa, waarin de persoonlijke keuzen voor goed en kwaad elkander enigzins egaliseren.

Toch heeft dit jaar enkele overheersende aspecten, die, naar ik meen, voor eenieder van u belangrijk kunnen zijn. In de eerste plaats: dit jaar is een jaar van omwentelingen. Zo in de vorige jaren de nadruk vooral lag op gewapende conflicten tussen landen, zo meen ik, dat de grootste betekenis - en de voor de toekomst meest belangrijke gebeurtenissen - nu voort zullen vloeien uit interne revoluties. Generaals, kolonels en politici zullen elkaar opvolgen en vele onverwachte, door kleine groepend gevoerde acties zullen het evenwicht binnen staten en gemeenschappen in gevaar brengen. Het is duidelijk, dat een dergelijke invloed in Nederland nu niet direct tot terreur of guerillaoorlog zal voeren. In uw land resulteert een dergelijke invloed meestal in het stichten van enkele nieuwe politieke partijen e.d. In vele andere landen zullen echter zeer gespannen situaties ontstaan, waarbij geweld een rol speelt. Waar het om geweld gaat in 1968, zullen wij vooral moeten zien naar enkelingen. In dit jaar is het niet de organisatie, de maatschappij of een deel daarvan, waaruit verzet, revolutie en geweld worden geboren. Het is eerder het verzet tegen de organisatie en de geldende waarden, door eenlingen en kleine groepen, waardoor het gebeuren bepaald zal worden.

De mensen worden, vooral wanneer de lente aan gaat breken, ongedurig. Dit is niet alleen de gebruikelijke lenteloomheid en onrust, die ertoe voert, dat de jongens meer op de meisjes gaan

letten dan voorheen. Het is wel degelijk een ongedurigheid, die voortkomt uit een je gevangen voelen door omstandigheden, een je gekwetst voelen in je rechten. De spontane reactie op dergelijke gevoelens zal onder de dan heersende invloeden zeer gevaarlijk kunnen worden, daar de mensen geneigd zullen zijn hun recht - zoals zij dit menen, - eenvoudig te nemen. Gelukt hen het snel verkrijgen van recht volgens eigen opvattingen niet, dan zullen velen bereid blijken met alle beschikbare middelen hun veronderstelde onrecht te wreken, waarbij men minder dan anders aan mogelijke gevolgen zal denken.

Om u enkele voorbeelden te geven van mogelijke reacties: Een automobilist meent voorrang te hebben, deze wordt hem echter niet gegeven. Hij neemt nu zijn splinternieuwe wagen en rijdt deze in puin door de ander te rammelen. Hij is driftig en denkt op deze wijze de ander te straffen voor zijn "onbeschouwdheid". Een ander voorbeeld? Een man heeft woordenwisseling met zijn vrouw. De man, die normalerwijze onder dergelijke omstandigheden het huis verlaat om een potje te gaan biljarten tot de bui over is, grijpt nu naar het dichtstbijzijnde zware voorwerp en gaat hiermede zijn gade te lijf, die op haar beurt een pook of zoiets pakt en, geschokt door de reactie van de man, zonder verder nadenken erop loslaat. Het is zeer wel mogelijk, dat een dergelijk, in feite normaal ruzietje, op deze wijze ontaardt in een in feite niet bedoelde gewelddadigheid, die zijn einde vindt in een hospitaal of erger.

Daarom zal de volgende regels u in het komende jaar veel leed en erger kunnen besparen. Bedenk u dit telkenmale, wanneer u zich wilt gaan verzetten tegen een u aangedaan onrecht: wie zich enigszins kan beheersen, wie even geduld kan hebben, zal op deze wijze vele onaangenaamheden voor zich en menig onrecht, dat hij (zij) anders anderen aan zou doen, voorkomen. Ten tweede tracht zoveel mogelijk alle goede dingen te zien en verwaarloos de minder aangename aspecten van het leven maar zoveel mogelijk. Dit zal u in staat stellen u te beheersen en meer vroegde te ervaren, terwijl degenen, die - pessimistisch- vooral hun aandacht op het kwade in de wereld richten, zich steeds weer de moed en vaak ook alle zelfbeheersing zien ontvallen met alle gevolgen van dien. Ten derde dient u zich steeds weer voor ogen te stellen, dat uw medemensen in het komende jaar vaak niet erg rationeel reageren, zodat een beroep op rede en redelijkheid slechts de toestand verergert. Hierdoor is het eveneens niet altijd mogelijk te rekenen op een gang van zaken, die de gangbare begrippen, verhoudingen enz. volgt. De reacties van de wereld rond u, kunnen van dag tot dag anders zijn. Indien u niet steeds weer op de wereld en haar stemmingen reageert, maar handelt volgens oude gewoonte, zult u zich vaak in minder aangename posities terugvinden. Tracht daarom zoveel mogelijk uzelf aan uw omgeving aan te passen en ga zo weinig mogelijk uit van vaste stellingen, eisen omtrent gedrag, enz. enz.

Ik meen, dat deze punten voor uw persoonlijk geluk van groot belang kunnen zijn. De mens, die in het komende jaar in staat is zijn goede humeur te bewaren en zichzelf goed te beheersen, zal al snel ontdekken, dat de sociale en andere revoluties - ook in uw land - in wezen zijn vrijheid en geluk niet aantasten, maar hem eerder nieuwe mogelijkheden en vrijheden zullen bieden. Een dergelijk mens zal niet alleen gelukkiger en vrijer kunnen leven, maar zal ook geestelijk voor zich meer mogelijkheden vinden, dan hij mogelijk achtte. Er is namelijk in het komende jaar sprake van een zeer sterke toename van sensitiviteit op meer geestelijk terrein. Maar dergelijke, vaak nooit tevoren ervaren gevoelens en erkenningen zullen bij gewone mensen, mensen, die zich niet kunnen aanpassen en beheersen, een sterke toename van irrationaliteit in de wereld met zich brengen. Men zal vaak niet beseffen, dat men een vijandige sfeer aanvoelt, maar zal menen, dat sprake is van een directe aanval op eigen wezen, zodat hij een potentiële vijandigheid tot uitbarsting brengt, door zelf de vijandelijkheden te openen. U zult beseffen, dat door dergelijke onbeheerste reactie situaties ontstaan, die onnodig en uit den boze zijn. De mens echter die zich beheerst, zal al snel iets van zijn vergrote sensitiviteit begrijpen en er mee werken. Hij zal niet alleen hierdoor, vele gevaren kunnen vermijden, maar daarnaast een soort vooruitzin ontwikkelen in de komende 18 maanden. Velen zullen daarnaast gevoeliger worden voor invloeden van omgeving, voorwerpen en zelfs geesten in de omgeving. De toename van deze gevoeligheid, al dan niet beheerst, schat ik voor Nederland op ongeveer 30% van de

bevolking. Bij andere landen liggen de percentages uit de aard der zaak anders, soms lager, meestal hoger.

Ook de geestelijke leringen, die vanuit de sferen dit jaar op aarde gegeven worden, zullen, naar ik vrees, aan een zekere wisselvalligheid laboreren. Het is voor de geest onder de te verwachten omstandigheden en de moeilijk te bepalen reactie door de mensheid daarop, vaak zeer moeilijk zich geheel harmonisch in te stellen t.a.v. de omstandigheden en stemmingen, die hij op aarde aan zal treffen. Dit is natuurlijk een nadeel. Gelukkig staat daar echter een positieve waarde tegenover: door de toename van gevoeligheid bij zovele mensen zal een directe beïnvloeding meer en meer mogelijk worden. Naar ik meen zullen wij dan aan het einde van het jaar ook vast kunnen stellen, dat op aarde meer mensen dan voorheen zich door "intuïties" en andere beïnvloedingen vanuit de geest hebben laten leiden. Voor u echter besluit in het komende jaar geheel op de geest te vertrouwen en uw intuïties dus zonder meer te volgen, maak ik een voorbehoud: menigeen, die hierin gelooft, zal geneigd zijn alle dingen, die hij in feite zelf wenst, maar niet onder eigen verantwoording waar durft maken, als een opdracht uit de geest te beschouwen. Daar de invloeden, die ook uw verlangens en angsten regeren, sterk wisselen, zult u hiervoor uit moeten kijken, anders raakt u verzeild in de perikelen, waarvoor ik u reeds waarschuwde. Indien u dus een boodschap of waarschuwing krijgt, zal deze goed zijn, zolang zij het aan u zelf overlaat om een besluit te nemen. Zodra u echter een bevel krijgt om iets te doen, moogt u daaraan geen aandacht besteden en moogt u dus ook dit bevel niet opvolgen. In een dergelijk geval speelt uw eigen interpretatie vaak een beslissende rol. Bevat een dergelijk bevel een element van waarschuwing, overweeg dan de mogelijkheid anders te reageren dan u van plan waart, maar nogmaals: gehoorzaam niet, tenzij u dit redelijk en stoffelijk verantwoord acht.

Beschouwen wij het jaar 1968 verder, dan valt op dat de onbeheerstheid, die reeds in afgelopen jaren in mindere mate tot uiting kwam, nu steeds weer blijkt te culmineren in gewelddadigheden. De neiging tot geweld van mens tegen mens zal dan ook veel groter zijn dan in de afgelopen periode. Redeloos geweld en moord zal tot het dagelijkse nieuws gaan behoren en u zult daarnaast ontdekken, dat door enkelingen, vaak fanatici of wanhopigen, gepleegde politieke moorden en moordaanslagen, het lot van verschillende landen sterk beïnvloeden. Ik kan u geen lijst geven met de namen van degenen, die onder dergelijke aanslagen te lijden zullen hebben. Maar in Duitsland zijn in het komende jaar m.i. 1 à 2 politieke moorden onvermijdelijk, in Frankrijk zal een ernstige ziekte, naar wij hopen, de generaal behoeden voor de gevolgen van zijn groeiende ouderdom. Mislukte aanslagen en aantijgingen zullen echter de buitenwereld duidelijk maken, dat de ommekeer t.a.v. het gaullisme, dat zich in Frankrijk zelf dit jaar reeds aankondigde, zich in versnelde mate voort zal zetten. Gewelddadigheden enz. zullen van deze onrust ook in het komende jaar het gevolg zijn. Wij kunnen, naast de gebruikelijke stakingen van openbare diensten, rekenen met opstanden van boeren, vooral wijnboeren, naar ik meen, waarbij geweld wordt gebruikt. In het noorden, zal de ontevredenheid van arbeiders tot treffen met politie en leger voeren - evenals in het zuiden van België. In de tweede helft van het jaar kan men ook onlusten verwachten in Normandië en Bretagne, maar waarschijnlijk van minder grote omvang.

Let wel, dergelijke onlusten blijven zeker niet beperkt tot Frankrijk. De teruglopende conjunctuur en sluipende inflatie in Duitsland plus het groeien van het aantal werkelozen zal de ontevredenheid onder de massa doen toenemen en extremistische groepen de mogelijkheid geven stakingen en onlusten te forceren. Kortom, in bijna alle landen blijkt de greep van de vakbonden op arbeiders, zowel als de greep van de regeringen op het gedrag van de burgers sterk af te nemen. Italië en Canada vormen hier mogelijke uitzonderingen, maar deze landen hebben weer hun eigen moeilijkheden. De eerbied voor het gezag neemt allerwege af, terwijl de neiging de dingen, die men onjuist acht, met alle, ook niet wettige of geoorloofde middelen aan te vallen, overal toeneemt. Iets, wat voor vakbondleiders, geestelijke leiders, politici e.d. onaangenaam is. Dat zij fouten maken, is nog tot daaraan toe, maar dat zij dit nog openlijk moeten toegeven, op straffe van het uitlokken van gewelddadigheden tegen hen en hun daden, zal hen ongetwijfeld te ver gaan.

Wanneer wij eens zien naar de grote machten op deze wereld, kunnen wij allereerst constateren, dat 1968 voor Amerika als geheel en de USA in het bijzonder, nogal negatief uitvalt. Men kan ervan op aan, dat na een tijdelijke stijging in het begin van het jaar, de koersen van aandelen aan de beurzen en de omzetten in handel en industrie weer gaan dalen. De USA zal trachten de toenemende werkeloosheid deels op te vangen door het vestrekken van legeropdrachten aan industrieën, die een escalatie van de oorlog in Vietnam onvermijdelijk maken. Maar zelfs dan zal door gebrek aan contante middelen bij het publiek en een te groot uitstaand krediet van bedrijven, de consumptie van vooral luxeartikelen zodanig dalen, dat de moeilijkheden in de economie hierdoor sterk worden vergroot. Iets, wat onaangenaam is voor Johnson en de zijnen, maar eveneens onaangename gevolgen kan hebben voor de dollar, die zal m.i. in de tweede helft van 1968 wederom zeer sterk onder druk staan, zodat in deze periode of het begin van 1969 een ruime devaluatie van de munteenheid zeker denkbaar en te verwachten is.

Wat de betekenis van dit alles voor Nederland betreft, kan ik het eenvoudig zo formuleren. In Nederland zal de vaan der welvaart voortdurend trotser en hoger worden geheven boven het zinkende schip van de gulden, die door verdere inflatie en geldnood van de regering dreigt te zinken. Van een devaluatie van de gulden zal dit jaar nog wel geen sprake zijn. Maar men zal allerwege gaan beseffen, dat er in Nederland heel wat meer moet gebeuren, dan men nu geneigd is te aanvaarden, wil het nu heersende economische en politieke systeem in Nederland zich nog langer kunnen handhaven.

Wanneer wij Rood-China bezien, zo blijkt ons, dat intern met toenemende felheid en omvang, een strijd wordt uitgevochten tussen voorstanders en tegenstanders van de huidige leiding. In de tweede plaats zullen wij zien, dat haast onvermijdelijk verbonden met een dergelijke situatie onder een dictatuur - de neiging tot het forceren van oorlogshandelingen met andere staten groter wordt. Overigens komt dit niet alleen voor in landen, waar een openlijke of verkapte dictatuur heerst. Een idealist, die macht krijgt, zal als gevolg daarvan - status - een zekere luxe leren genieten. Wanneer hij eenmaal macht en luxe, - hoe bescheiden ook - heeft leren genieten, meent hij, nog eerlijk, dat hij alles doet om zijn volk te dienen, maar zal hij geneigd zijn zijn idealen aan te passen op het ogenblik dat zijn macht of luxe, dan wel beiden, in gevaar dreigen te komen. Dit speelt bij de vervalsing van waarden in China en eigenlijk in geheel Azië - zelfs in andere delen van de wereld - een grote rol. Daar Rood-China slechte oogsten en andere minder aangename toestanden te wachten staat, waardoor handel met het Westen van belang blijft, zal de poging geweld af te dwingen voornamelijk tegen Rusland gericht zijn. Daar ik meen, zal dit in het komende jaar nog niet tot een werkelijke oorlog voeren, maar zullen gewapende conflicten bij Mansjourije en aan de grens van Siberië sterk toenemen en veel publiciteit verwerven.

De verdere ontwikkelingen in China zowel als de pesterijen van de communistische broederstaten onderling zullen ook in het Westen meer en meer de mening post doen vatten, dat men in China niet meer kan spreken van communisme in de algemeen aanvaarde zin van het woord, daar nationale en prestigeoverwegingen van groter belang blijken dan het belang van de volkeren of de stellingen waarop het communisme toch is gebaseerd. De interne strijd zal ten gevolge hebben, dat vele hoofden zullen rollen, waaronder ook die van in het Westen bekende personen. Niet te bepalen bij dit alles is, of de groepen die vanuit de regering en daarbuiten een voortzetten van de culturele revolutie prediken in het komende jaar de overhand zullen krijgen. Ik meen niet, dat dit het geval zal zijn. Maar zou ik mij hierin vergissen, dan zouden zowel Hongkong als Macao kort daarop Chinees gebied worden. Voor de komende jaren is het gevaar overigens groot, dat de in dit jaar reeds tot uiting komende geschillen in een werkelijke oorlog ontaarden. In het geval, dat dit gebeurt, kan men erop rekenen, dat Japan zich in het geschil zal trachten te mengen en pogen zal Sachalin (Rusisch bezit) te heroveren. Daar men in Japan gebrek aan ruimte en grondstoffen heeft, zijn er grote belangen, die een dergelijke actie zelfs zouden bevorderen, indien dit een bondgenootschap tussen Rood-China en Japan zou betekenen.

De ontwikkelingen in Afrika zouden aan een klucht doen denken, indien er niet zoveel slachtoffers bij zouden vallen. Hier zijn op het ogenblik reeds zoveel belanghebbende partijen met elkander in strijd en zoeken zoveel officiële regeringsgetrouwe mensen voor zich een positie als president of minister, dat in het Westen aan het einde van het jaar bijna niemand meer zal weten, wie in de verschillende negerstaten nu eigenlijk aan de macht is. Reeds in het begin van het jaar zal men een sterke toename van de toch daar reeds sterk heersende corruptie constateren, gepaard gaande met een toenemende onbetrouwbaarheid van functionarissen, zodat vele stammen in opstand komen. Bloedvergieten op grote schaal lijkt mij hier dan ook onvermijdelijk. Voor de staten in Noord-Afrika en Zuid-Azië spelen ook de machinaties van Rood-China en Rusland een grote rol bij de vele hier voorkomende revoluties. Zoals u misschien al weet, tracht Rusland in toenemende mate en met alle middelen, zowel de oliegebieden als een gebied, waarin nog onontgonnen titaniumlagen aanwezig zijn, onder zijn invloed te brengen. Reeds in het afgelopen jaar heeft men op dit terrein enige successen geboekt; nu bestaan er echter plannen om het gehele Nabije Oosten zozeer onder druk te zetten, dat men voor het Westen, wanneer dit te onaangenaam wordt, de oliekraan een eindje dicht kan draaien. Hierdoor zullen revoluties, die daar meestal nogal bloedig verlopen, in kleine staatjes als Koeweit, en Barein ontstaan en waarschijnlijk zich herhalen, omdat de westelijke wereld op haar beurt tracht, via het aan gezag brengen van haar kandidaten dit te voorkomen.

Voor landen als Egypte betekent dit, dat een greep naar de Arabische superioriteit en macht alleen nog mogelijk zal zijn, wanneer men bereid is zich ook zelf geheel op de communistische groep te oriënteren. Dit betekent, dat de Westelijke wereld veel directer dan tot nu toe steun zal gaan verlenen aan Israël, terwijl daarnaast landen als Jordanië onder de huidige regering een dergelijke ontwikkeling, met al haar verplichtingen, niet meer zullen kunnen volgen. Naast staatsgrepen in dergelijke landen kan men m.i. rekenen op een verdeeldheid in het Arabische blok, waardoor een directe oorlog tussen Israël en de Arabische landen dit jaar uit zal blijven. Van gewapende schermutselingen, ook van grotere omvang, zal wel sprake zijn, vermoedelijk rond juli. Maar dergelijke acties blijven voorlopig beperkt en gaan gemeenlijk niet verder dan een poging iets van het door Israël bezette gebied terug te nemen.

Hoe vredig is, tegen dit alles gezien, het kleine Nederland in 1968. Ofschoon nieuwe politieke partijen, schandalen en onthullingen omtrent het leven van vooraanstaande politici, kritiek op leden van het koningshuis, de gemoederen wel in beroering zullen houden, zal men in Nederland hoofdzakelijk - zoals gebruikelijk - praten en commissies instellen. De enkele stenen, die in enkele steden door enkele ruiten heen zullen vliegen, mogen, vergeleken met de ontwikkelingen in andere landen, nauwelijks als politieke uitingen gelden. Voor de rest: Nederland heeft in ieder geval een regering, die eigen politieke inzichten heeft en een minister van buitenlandse zaken, die zelf ook dergelijke inzichten heeft, die hij niet altijd deelt met het parlement, maar wel voortdurend in de praktijk om pleegt te zetten, zodat Nederland in dit komende jaar alle kanten uit kan. Het jammere is, dat voor elke mogelijke richting er groepen burgers zijn, die die kant ook uit willen gaan. Maar daaraan bent u gewend, naar ik meen. Ondanks slechtere conjunctuur, sluipende inflatie en toenemende werkloosheid, zal het voor de gemiddelde burger van Nederland dan ook nogal meevallen.

In de internationale politiek zal Frankrijk het wel zeer betreuren dat het uiteindelijk niet in staat is verdere stappen voor de opnamen van Engeland en de Scandinavische landen in de EEG tegen te houden. Dit heeft een heroriëntatie bij de Franse regeerders ten gevolge. Wij zullen dan een as zien ontstaan tussen Bonn, Parijs en Londen. Het is duidelijk, dat Frankrijk in dit jaar reeds tot een onderhandse inleiding van een dergelijke entente over zal gaan in de hoop zo eigen superioriteit op het continent te kunnen handhaven. Overigens meen ik, dat men daarin niet zal slagen. Het verloop van zaken belooft echter voor een verdere economische ontplooiing in de landen van de EEG wel goede mogelijkheden. Daarvan zal in de eerste plaats wel Italië profiteren, vooral wat de afzet van textiel betreft. Gezien de in deze industrie heersende omstandigheden is het aan te nemen, dat men de markt in Europa nog verder zal overrompelen. In Nederland betekent dit, dat er ook in de komende jaren bij de textielindustrie weinig garen

te spinnen valt. De Nederlandse tuinbouw en veeteelt zullen echter ondanks een opkomen van vooral de Deense concurrentie, m.i. de komende jaren zeer goede mogelijkheden hebben.

In geheel Europa - en in Holland - zullen de lonen de komende tijd verder oplopen. De prijzen lopen echter nog sneller op, terwijl de ondernemerswinsten kleiner worden. Dit laatste betekent een onverwachte vermindering van inkomen voor de staat. Daar deze tendens reeds nu aan de gang is, moogt u dus ook in 1968 reeds rekenen op voorstellen tot verdere verhoging van belastingen. Dezen zullen m.i. reeds tijdens de debatten over de volgende begroting ter tafel komen. Indien de mensen in de straat nu maar duidelijk laten merken, dat zij geen lust hebben verder te betalen voor de vaak onnodige prestigeprojecten van de regering en de extravaganza, die in sommige ambtelijke kringen als normaal wordt beschouwd, zal het waarschijnlijk met die verhogingen nog wel loslopen. Maar ja, je weet nooit, hoe een Nederlander zal reageren. Slikt hij weer de fraaie leuzen over de taak van Nederland in onderontwikkelde gebieden en het verder bevorderen van sociale rechtvaardigheid, of zal hij, als eens zijn voorouders, losbreken als een getergde leeuw, wanneer zijn portemonnaie alweer het slachtoffer dreigt te worden? Vele Nederlanders zijn er namelijk - verkeerdelijk - van overtuigd, dat anderen zoveel meer maar moeten offeren dan hijzelf, en dat hij - eveneens verkeerdelijk - meent van de vele voorgestelde projecten en maatregelen zelfs nog voordeel te kunnen hebben. Vergeet niet, dat Nederland, zover mij bekend, het enige land is, dat ooit iemand in hechtenis heeft genomen, omdat zij krenten uitdeelde. Dit lijkt mij alleen mogelijk in een natie van krentenwegers, indien u mij de opmerking toestaat.

De situatie van de gehele wereld heeft in het komende jaar vooral een voorbereidend karakter. tendensen, die nog niet gefixeerd waren in het afgelopen jaar, vinden nieuwe vorm, maar hebben als werking nog niet voldoende momentum. Dit zal eerst tegen het einde van het jaar het geval zijn, zodat wij eerst in 1969, 1970, mogen verwachten dat nu plaatsvindende ontwikkelingen en nu genomen maatregelen ook dan in hun gevolgen merkbaar zullen worden. Dit betekent, dat voor een prognose dit jaar weinig bestemde en controleerbare gegevens op kan leveren.

Een andere vraag is, of de geestelijke invloeden, die de wereld in dit en komende jaren steeds sterker gaan beroeren, geen grote veranderingen in de levenshouding en reacties van een groot deel aan de mensheid gaan veroorzaken. Wanneer ik de moderne moraal en denkwijze bezie, zoals deze in de afgelopen één en een half jaar zich ontwikkelden, moet ik onwillekeurig denken aan de dorpen, die Potemkin liet oprichten tijdens een reis van zijn keizerin. De gevels van de moderne inzichten en gebruiken zijn misschien schitterend, maar daarachter liggen hutten en krotten. Daar in 1968 de mensen meer losgeslagen raken en het driftleven meer op de voorgrond gaat treden, zal de eerbied voor heilige huisjes wel afnemen en de aarzeling om in te gaan tegen morele, sociale, politieke en godsdienstige taboes steeds minder sterk worden. Het gevolg is, dat de praktijken van het leven zich wel eens aan zouden kunnen gaan passen aan de werkelijke mogelijkheden, eisen en wensen. Dat zal ervoor degene, die het oude nog steeds als juist beschouwen, er niet al te aangenaam uitzien, vrees ik. Menige illusie zal verstoord worden. Aan de andere kant zal men nu ook niet meer verder de ogen kunnen sluiten voor de fouten, die de Potemkinse neigingen van de orthodoxie tot nu toe zo heerlijk wist te verdoezelen of weg te praten.

Het resultaat zal, volgens mij zijn, dat de mensen in hun verhouding tot hun medemensen een nieuwe reeks maatstaven zullen gaan hanteren. Dit zal echter niet beperkt kunnen blijven tot een nieuwe opvatting ontrent medemenselijkheid. Evenzeer zal een dergelijke verandering invloed hebben op de godsdienstige opvattingen, het geestelijk leven, de benadering van bv. het leven na de dood, enz. Reeksen van onthullingen als door mij voor het komende jaar op allerlei terrein worden verwacht, hebben een verwarrende uitwerking op de doorsnee mens. Menigeen zal dan ook uitroepen, dat de verdorvenheid der mensen op aarde dit jaar groter dreigt te worden dan ooit tevoren. Een kreet en een vergissing, die men overigens op aarde steeds weer maakt. Wat hierdoor echter aan grotere eerlijkheid, meerdere oprechtheid in gedrag en denken ontstaat, zal m.i. voeren tot een grotere rechtlijnigheid en een meer direct reageren,

wanneer het gaat om geestelijke waarden. Men zal ontdekken, dat vele kerken bv. ondanks hun pogingen zich aan de moderne tijd aan te passen, in feite geheel vervreemd zijn van de stellingen en praktijken van hun stichters. Men zal ontdekken, dat degenen, die de nu belangrijke leringen in het leven riepen, in feite juist niets wilden bezitten of beheersen in het leven terwijl ondanks deze afwijzing van bezit en macht de volgelingen bezit en macht zozeer als belangrijk zijn gaan zien, dat zij, om deze te kunnen handhaven, steeds weer bereid zijn geweest hun leer te verdraaien of desnoods, zij het bij voorkeur in het geheim, onder verwijzing naar mogelijke consequenties voor anderen natuurlijk, hun principes te offeren. Reeds in de vorige eeuw deed in bepaalde kringen de volgende gezegde opgang: de kerk zegent altijd de overwinnende partij....

De ontkerstening, die in het christelijke deel van de wereld nogal belangrijk was gedurende enige tijd, zal echter wel tot stilstand komen. Naar ik meen zullen, te beginnen met 1968, de komende jaren in toenemende mate een terugkeer tot een vroom, maar wel zeer vrijzinnig christendom tonen. Wel meen ik, dat de vervreemding van de kerken als machthebbers en enige verkondigers van één ware leer zeer sterk voortgang zal vinden. Naar ik meen, zal men de kerken meer gaan afwijzen naarmate men inzicht krijgt in hetgeen daarin organisatorisch pleegt te geschieden. Ik kan mij voorstellen, dat men afwijzend gaat reageren, wanneer men tot het besef komt, dat vele kerkgenootsdappen over fondsen van tientallen miljoenen beschikken, bestemd voor de opbouw, herbouw en versiering van in wezen grotendeels overbodige of te luxueuze kerkgebouwen, terwijl men gelijktijdig zelfs om het penningske van de weduwe durft vragen ten bate van missionering. Dergelijke feiten zullen in het komende jaar meer algemeen openbaar worden, terwijl daarnaast ook het gedrag van de verkondigers van de leer in meerdere gevallen in een ongunstig daglicht zal komen te staan. Dit zal m.i. bij vele vrome gelovigen een schrikreactie ten gevolge hebben, welke uiteindelijk voert tot een afwijzen van het kerkelijk gezag, zonder dat men hierdoor de leer verwerpt of zijn wezenlijk geloof wijzigt.

Volgens mij heeft dit ook tot gevolg, dat steeds meer vrome en kerkelijke christenen zich gaan wenden naar de mysterie scholen en de meer esoterisch ingestelde groepen. Als gevolg hiervan zullen in de toekomst zeker nieuwe vormen van mysteriescholen ontstaan en nieuwe esoterische groepen zich vormen. Mede als gevolg van de angst, die velen - tot nu toe alleen kerkelijken - hebben om zich te binden, zal in het komende jaar de situatie ook in dit opzicht verwarrend zijn. De kritiek, die de meer orthodoxe vromen zullen laten horen, zal dan ook in het komende jaar nog een sterke schijn van redelijkheid hebben.

Opvallend is verder een ommekeer in de houding van een groot deel van de jeugd en wel over de gehele wereld. In de afgelopen jaren hebben betrekkelijke kleine, maar zeer actieve pressiegroepen hun mening en houding aan een groot deel van de mentaal vaak wat luie jeugd weten op te dringen. Hierbij speelde de behoefte om vooral modern, om 'in' te zijn en een sterkere binding met eigen leeftijdsgroep te vinden een grote rol. Uitingen hiervan zijn zowel te vinden in de revisionistische jeugdbewegingen in de Nederlandse politiek, als het optreden van in wezen sterk a-sociale groepen in bijvoorbeeld Engeland. Ook de grote aanhang, die bepaalde zeer rechtse groepen onder de jeugd in centraal USA kregen, valt mijns inziens onder hetzelfde verschijnsel. Deze extreem denkende groepen zullen echter zichzelf, mede door de, toenemende hartstochtelijkheid en onbeheerstheid die voor het komende jaar kenmerkend is, niet meer geheel waar kunnen maken. Zij zullen het beeld, dat zij voor zich meenden geschapen te hebben, niet verder meer handhaven, wat inhoudt, dat de kleine pressiegroepen onder de jeugd plaats zullen moeten maken voor grotere, meer gematigde, maar ook veel reëler denkende groepen. Dit zal het gedrag zowel als de invloed van de jeugd op een nieuw plan brengen - wat voor sommige politici e.d. onaangenaam zal zijn. Dit betekent niet alleen een verbetering in het geestelijk klimaat onder de jeugd, maar zal tevens zijn invloed in sterkere mate gaan uitoefenen op de politiek in bijvoorbeeld Rusland, U.S.A., Engeland, Frankrijk, Spanje, e.d.

Om tot een meer reële houding te komen is echter een zekere basis van kennis en maatschappelijk besef noodzakelijk. Daar dit in delen van de wereld als Azië en Afrika niet voldoende bestaat, is het duidelijk, dat hier het extremisme zeer sterk zal toenemen, voordat een verbetering kan worden verwacht. Azië zal hierbij, naar ik vrees, de grootste klappen

opvangen. Een grote rol speelt hierbij, dat in Azië de bevolking kan worden verdeeld in maatschappelijk orthodoxe groepen, groepen, die een werkelijk mystieke en religieuze beleving nastreven, en z.g. godsdienstige groepen, die steeds weer een greep naar de macht doen. Tussen deze groepen zal, zeker wanneer men tracht meer reëel te gaan denken en de motieven van de leiders in een verdacht daglicht komen te staan, gezien de basiswaarden, geen overeenstemming of samenwerking mogelijk zijn. Dit geldt ook voor de jongeren, die zich zeer revolutionair zullen gaan opstellen t.a.v. maatschappij en godsdienst.

Deze jongeren zullen elkaar metterdaad - en met geweld - gaan aanvallen. Dit zal voor Pakistan grote nadelen brengen, terwijl grotere politieke conflicten, politieke moorden en doodslag in India eveneens onvermijdelijk schijnt te zullen voorkomen. Voor Indonesië zal dit betekenen, dat men niet in staat zal zijn de zeer sterke corruptie daadwerkelijk een halt toe te roepen. Men zal hierdoor niet tot een toch zeer noodzakelijke economisch herstel kunnen geraken, terwijl daarnaast ook hier reeksen van politieke moorden, rampokkerij en zelfs opstanden niet zullen kunnen worden voorkomen. Hier kan men rekenen op een zeer gewelddadig optreden van actiegroepen en politieke groepen. De regering zal zich aan actie, die terreur mede omvat, niet geheel kunnen onttrekken, zodat het er voor Azië per land en als geheel schijnbaar niet erg florissant uitziet.

Een collega van mij heeft in de laatste dagen een dergelijk onderwerp als het mijne moeten behandelen. Toen hij was uitgesproken, heeft men hem nadrukkelijk gevraagd: komen er dit jaar geen rampen? Een vraag, die een typisch voorbeeld van de pessimistische mentaliteit van vele mensen geeft. Zij vragen nooit: "komt er dit jaar nog iets goeds?" maar wel: "gebeuren er nog rampen?" Ik zal de vraag dan ook maar meteen voor u beantwoorden. Wat er in het komende jaar aan rampen gebeurt, is vooral te wijten aan menselijk falen. Wij zullen daardoor in het verkeer nogal wat grotere ongelukken zien gebeuren. Vooral in de eerste drie maanden van het jaar zullen wij daarnaast nog heel wat explosies zien, terwijl ook hiervan menselijk falen als oorzaak gesproken kan worden. Een aantal vliegtuigongelukken in het komende jaar is te verwachten. Zeer waarschijnlijk verliest hierbij de KLM een van haar nieuwste vliegtuigen in de buurt van Gander, ofschoon, naar ik meen, niet te veel slachtoffers hierbij zullen vallen. In de Middellandse Zee zal een grotere passagierstomer tot zinken worden gebracht middels een botsing, die eveneens aan onoplettendheid te wijten is. U moet bij dergelijke dingen niet denken in de termen van duizenden doden en gewonden, maar er zullen natuurlijk toch wel slachtoffers vallen, vooral wanneer een vliegtuig neerstort op een woonwijk van een grotere stad, waarschijnlijk Londen.

De natuur biedt de gebruikelijke vulkanische actie en aardbevingen, vooral rond de Middellandse Zee, respectievelijk Anatolië en Sicilië als meest in de publiciteit komende centra daarvan. Ook de vulkaanketen, die reikt van Ceylon tot Japan, toont nogal enige activiteit. Japan zal te lijden hebben van een tamelijk ernstige aardbeving en daarnaast natuurlijk de gebruikelijke stormvloed moeten weerstaan. In de Filippijnen krijgt Manilla het zwaar te verduren tijdens noodweer. Stormen en overstromingen zullen natuurlijk ook de USA weer treffen, maar dit is gebruikelijk, evenals de voorjaarsoverstromingen in Italië. Daar 1968 een zonnejaar is, kan men rekenen op meer dan het gebruikelijke aantal grote branden, bosbranden, heidebranden e.d. Grote schade daarbij kan o.m. verwacht worden aan de Côte d' Azur. Ofschoon men aan dergelijke gebeurtenissen natuurlijk de nodige aandacht zal wijden onder de mensen, zijn zij in het komende jaar volgens mij toch van weinig belang in vergelijking met het verdere gebeuren.

Het belangrijkste vind ik nog, dat de ingetreden Aquariusperiode, zij het voornamelijk nog in de vorm van verwarringen, zich sterk kenbaar gaat maken. Dit blijkt vooral uit de toenemende vrijheidsdrift van de mensen. Deze drang naar vrijheid brengt een begin van het verbreken van de materialistische zekerheidspatronen, waarin vooral de Westerse wereld en de rijkere landen dreigden vast te lopen. Dit betekent dat sprake is van een terugkeer tot een vrijer idealisme en een vrijere innerlijke beleving, waarbij de uiterlijke toename van hardheid tegenover anderen meer dan gecompenseerd wordt door begrip en meegevoel. Dit alles houdt een terugkeer in naar een grotere menselijke vrijheid, die de eenling meer mogelijkheden zal geven maar

daarnaast ook grotere eisen zal stellen aan eigen werken, streven en de eigen beheersing. Wij, die in de komende jaren op deze wereld allen, naar ik meen, toch ingrijpende vernieuwingen verwachten, kunnen stellen dat de afgelopen jaren het zaad van de vernieuwing brachten. Dit was vanaf 1963 reeds kenbaar. Vanaf 1968 begint het gezaaide op te komen. Wij mogen aannemen, dat de oogst in de jaren tussen 1972 en 1984 grotendeels gerijpt zal zijn.

Er is dus in dit jaar, dat schijnbaar zo warrig en onbelangrijk is, toch iets zeer bijzonders aan de hand. Wij kunnen nu, voor het eerst, gaan zien, wat Aquarius in feite betekent. Dit zal natuurlijk minder aangenaam zijn voor de beursmensen, die grotere verliezen zullen moeten nemen, evenals voor degene, die gewend waren aan winstpercentages van 30 en meer procenten, die nu genoeg zullen moeten gaan hemen met 5 à 6 % bruto winst en zo in feite nog maar net uit kunnen komen in hun bedrijven. Economisch gezien is een dergelijke fase voor een juistere aanpassing van de productie aan de werkelijke behoeften zeer belangrijk. Zoals in de arbeid een dergelijk proces onaangenaam zal zijn door een afnemen van de werkgelegenheid en daarmee van de heersende positie van de arbeiders, maar gunstig is door de drang terug te keren tot werkelijke prestatie. De mens zal door deze werkingen de volgende jaren steeds meer leren weer waarlijk vakkundig en creatief te presteren. Creatief denken, meer presteren dan het noodzakelijke, zullen reeds in het komende jaar meer dan voorheen beloond worden, terwijl ook degenen, die risico's durven nemen, hun pogen in vele gevallen met succes beloond zullen zien. Zelfs wanneer daarbij werkwijzen en doeleinden een rol spelen, die men in de huidige maatschappij onzegbaar en onaanvaardbaar vindt, zullen zij, wanneer hun streven niet een zuiver zelfzuchtig doel heeft, vaak grote en positieve resultaten kunnen boeken.

Deze langzame en voor velen niet te zeer opvallende omwenteling in de maatschappelijke en geestelijke gerichtheid van de mens heeft nog enkel andere aspecten. Ik geef een enkel voorbeeld. Wie de regeringen van deze dagen ziet - onverschillig of er sprake is van een dictatuur, een z.g. democratie of een andere bestuursvorm - zal ontdekken, dat aan het hoofd een leider of kabinet staat, dat uiterlijk zeggingschap heeft, een machtsapparaat dat het gezag handhaaft, maar tevens pleegt te bepalen, hoever de regerende kunnen gaan, terwijl daaronder zich een piramideachtige structuur van deskundigen en z.g. deskundigen bevindt die in feite de dienst uitmaakt. Er zullen echter steeds meer omstandigheden voorkomen waarbij de gezagsorganen niet meer in kunnen grijpen zonder meteen voor eenieder duidelijk te maken, dat zij in feite geen rechtshandhaving, naar machtshandhaving en onderdrukking van tegenstanders nastreven. Om de bestaande machtsverhoudingen toch te kunnen handhaven, zal men onder dergelijke omstandigheden offers moeten geven aan het volk. Dezen zullen steeds weer komen uit de top van de ambtenaren pyramide. Hierdoor wordt de tot nu toe in feite onaantastbare continuïteit van werken in de regeringen onderbroken en kunnen nieuwe ideeën een rol gaan spelen, terwijl daarnaast de voornaamste gezaghebbers concessies zullen moeten doen aan het volk.

Typerend voor dit laatste is een ontwikkeling die wij in Spanje in het komende jaar kunnen verwachten. Onlusten beginnende in Barcelona, maar al snel overslaande naar andere steden en centra van industrie, brengen hier niet alleen een verandering in de wijze van regering, maar Franco zal door deze omstandigheden gedwongen worden een opvolger te benoemen, terwijl hij gelijktijdig een groot aantal van zijn ambtenaren ontslaat en zelfs doet vervolgen. Het Vaticaan zal hierin reden vinden om enkele vooraanstaande bisschoppen van dit land weg te promoveren door hen te bevorderen naar plaatsen in Rome, waar zij te midden van de curie in een duister hoekje genoeglijk in hun oude orthodoxie verder kunnen beschimmelen, tot de Heer hen ten hemel roept. In Spanje neemt het paternalisme van de staat af en worden grotere vrijheden voor arbeiders en anderen rond de helft van 1969 een feit. Ik koos Spanje als voorbeeld, omdat wij hier te maken hebben met een dictatoriaal paternalistisch rechts regime.

In Rusland speelt zich, onder andere omstandigheden, iets dergelijks af, ofschoon het volk hierbij een minder directe rol zal spelen. Kosygin doet op het ogenblik een greep naar de macht. Hij tracht zijn populariteit in het buitenland te vergroten en gelijktijdig zijn gezag in eigen land te vergroten. Hij stuit hierbij echter op tegenstand van de nog steeds betrekkelijk sterke

Stalinistische groepen in de regering, terwijl daarnaast mensen in de verschillende directoraten van industrie en handel niet bereid blijken te zijn hun beperkte zelfstandigheid van de laatste jaren zonder meer prijs te geven. Indien Rusland erin slaagt zijn geschillen met Rood-China dit jaar nog te beteugelen, zullen reeds de volgende jaren ons duidelijk maken, dat de interne revolutie, die aan het einde van 1968 plaats vindt, een nieuwe dictator naar voren brengt, en zich als een burgerlijke Stalin zal gedragen. Deze wenst ten koste van alles de massa voor zich te winnen en zal daarom de wedloop in de fabricatie van gebruiksartikelen, die Chroetsjew eens reeds aankondigde, tot werkelijkheid maken.

De volgende jaren tonen dan een enorme toename van de export van vele artikelen uit het sovjetblok naar het Westen. Het gevolg daarvan is dan een doordringen van het zogenaamd kapitalistisch denken en een, na een periode van weerbarstigheid, zich nader tot het Westen voegen van dit land. Dit vergt echter 7 à 8 jaren. De val van deze dictator maakt tevens een einde aan de beheersing van denken en economie door het dialectisch marxisme en leninisme, zoals dit nu nog bestaat. Waarschijnlijk verliest zelfs de communistische partij dan haar greep op het volk. Voor Rusland zelf is het dit jaar aangenaam te zien, hoe landen als Polen, die nogal westers schenen te denken, zich weer meer en meer op Moskou oriënteren. Ook de verhouding met Albanië zal verbeteren. Hongarije, Tsjecho-Slowakije en Roemenië blijken echter hieraan niet mee te doen en zich, veelal via Oostenrijk dat hierbij een bemiddelende rol speelt, meer openstellen voor een oriënteren op de westelijke wereld. De daar heersende honger naar westerse munt en het daarmee samenhangend toerisme spelen hierbij natuurlijk wel een rol, maar de hoofdzaak is toch wel, dat deze landen een betere afzet voor hun producten hopen te vinden en zich willen onttrekken aan de vaak minder rendabele ruilovereenkomsten, die men tot nu toe met Rusland kende. Rusland zal hierdoor weer meer artikelen van westerse landen af gaan nemen. Deze, wat wankelende politieke en economische ontwikkelingen gaan ook in de satellietlanden gepaard met "zuiveringen". Hierbij moogt u niet vergeten, dat pistool en mitrailleur het zuiveringszout vormen voor een dictatuur, die zich bedreigd gevoelt. Meer dan in andere jaren zal hierbij bloed vloeien.

In Griekenland zal de toenemende drang naar vrijheid eveneens vreemde resultaten brengen. De meesten onder u menen, dat de huidige regeerders voor langere tijd vast in het zadel zitten. Daarbij ziet men over het hoofd, dat de eenvoudige mensen in de bergen de oude partizanenmentaliteit, die in de nazitijd zoveel tot stand wist te brengen, nog kennen. Daarnaast vergeet men, dat zowel de communisten als westerse geheime diensten op het ogenblik bezig zijn, een soort ondergronds verzet te organiseren, dat reeds in het komende jaar van zich zal laten horen. Het is aan te nemen, dat tegen september de huidige regering in zeer grote moeilijkheden zal verkeren, of reed gevallen zal zijn. Wat overigens niet betekent, dat de Grieken dan weer Vondel citeren: "Constantijntje, aardig keindje, enz. enz." Want voor koningshuizen is het komende jaar veelal zeer moeilijk. Overal zien wij dergelijke reacties. Zo zal Nasser weer in ernstige moeilijkheden komen te verkeren, evenals Bourguiba en menig ander regeerder. Degene, die in deze komende periode te veel geneigd is zelf de maatstaven vast te stellen die voor een geheel volk moeten gelden, kan erop rekenen, dat hij in nood komt en zelfs zijn leven in gevaar zal zien. In Nederland zullen bepaalde christelijke partijen het nadeel van hun orthodoxie zeer ernstig te voelen krijgen, terwijl ook het koninklijk gezin veel kritiek zal horen. De pogingen van de prinsessen om door grotere publiciteit en grotere aandacht voor de wensen en nieuwsgierigheid van de publiek populariteit te herwinnen, zal maar zeer moeizaam of niet slagen.

1968 is een in wezen goed jaar, waarin de ontwikkelingen op de gewone mensen vaak een indruk van chaos maken, maar waarin toch sprake is van een betrekkelijk snelle hergroepering en ontwikkeling, die zowel geestelijk als humanitair nieuwe perspectieven zal openen en feiten in de plaats zal gaan stellen van de nu nogal te vaak overheersende valse schijn. Wie in deze tijd zijn aandacht voornamelijk op de goede dingen weet te richten, zal ontdekken, dat het jaar vele mogelijkheden biedt om in de wereld goed te doen, maar ook om in die wereld zelf de vreugden van het goede te vinden en te ondergaan. Degene, die zich afvragen, welke maatstaf men in de verwarringen van het komende jaar moet hanteren, zou ik willen zeggen: alles mag,

mits met mate en vooral beheerst; zodra u uzelf laat beheersen door iets, zij het een dogma, een idealisme, of een gewoonte als roken of drinken e.d. dreigt u daaraan ten onder te gaan en zult u vele moeilijkheden, geestelijk zowel als stoffelijk te overwinnen hebben. Mits men meester van zichzelf weet te blijven, brengt het jaar echter vele vreugden en vele goede mogelijkheden.

Men zal in het komende jaar veel aanpassingsvermogen moeten tonen. Dit zal het eenvoudigst bereikt worden door grote tolerantie te tonen tegenover anderen, terwijl men voor zich enkel uitgaat van hetgeen men innerlijk als juist ervaart. Tracht niet het gedrag van anderen te corrigeren in 1968, maar tracht steeds van uzelf uit zojuist mogelijk te handelen. Bedenk dat de meest negatieve aspecten van 1968 het gevolg zijn van het pogen door mensen en groepen om anderen te beletten te zondigen of fouten te maken. Hierdoor veroorzaken zij meer "zonden" en maken zij zelf meer fouten dan door anderen tegen hen ooit gemaakt zouden worden. Voorkom bij uzelf dergelijke dwaze ontwikkelingen. Toleereer van anderen alles, wat niet tot een directe schade voor anderen voert die niet in staat zijn zichzelf te verdedigen. Zoek zelf voortdurend naar datgene, waardoor u goed kunt doen, goed kunt zijn, geluk en vrede kunt vinden. Geef daarbij zoveel u kunt aandacht aan de steeds sterker in u optredende geestelijke impulsen. Aan het einde van het jaar zult u dan kunnen zeggen, dat wij zover het u betreft, in deze prognose nog veel te pessimistisch waren. Want u zult dan een in alle opzichten goed, vruchtbaar en zelfs aangenaam jaar hebben doorgemaakt. Indien u dit wilt, kunt u nu vragen stellen.

Vraag: In andere lezingen sprak u over stralingen of kosmische invloeden, die van groot belang waren voor het aardse gebeuren. Hoe dit te rijmen met de door u geponeerde werkingen van Aquarius?

Antwoord: Aquarius is de hoofdtendens van de komende periode. Stel dat zij een stad is. Dan kunnen wij zien, dat het dag, nacht, morgen, avond kan zijn, dat er veel, weinig of geen licht in de nacht kan branden, zonder dat hierdoor de feitelijke mogelijkheden, de eigen structuur van de stad wordt gewijzigd. De omstandigheden zijn dan de kosmische werkingen van kortere duur.

Het wezen van Aquarius komt verder tot uiting onder meer door de aard van de incarnaties die op aarde plaats vinden. Daarnaast beïnvloedt Aquarius zeer sterk de mogelijkheden, stemmingen e.d. van degene, die met Aquarius harmonisch kunnen zijn, daarbij de tijdelijke invloeden a.h.w. minder belangrijk maken, ook al zijn het deze, die voor de kort op aarde verblijvende mens de meest kenbare veranderingen tot stand plegen te brengen.

In dit jaar speelt rood licht en wit licht een voorname rol, ofschoon er ook twee perioden van overheersend blauw licht zijn. De invloeden kruisen elkaar vaak. Zie deze, als een wisselende belichting van hetzelfde tafereel, waardoor de stemming kan worden beïnvloed, zonder dat het tafereel zelf hierdoor gewijzigd wordt. De stralen brengen het noodzakelijk afwisselend levensritme, dat voor de mens belangrijk is. Bij een steeds gelijkblijvend Aquariuswerking zou namelijk na de eerste verandering geen verdere ontwikkeling denkbaar zijn zonder deze secundaire stimulansen, die bewustwording enz. mogelijk maken. Eerst zo wordt de veelzijdige ontwikkeling mogelijk, waarin de mens vrijelijk kan reageren.

Vraag: U stelt: waarschuwing uit de geest volgen, bevelen niet?

Antwoord: Ja. Een waarschuwing neemt uw vrije wil niet weg, doch geeft u de mogelijkheid, eventueel bepaalde risico's te aanvaarden of een andere, minder gevaarlijke, maar mogelijk ook minder gemakkelijke weg te kiezen. Volgt men een bevel zonder meer op, dan doet men afstand van deze vrijheid tot overwegen en beslissen, terwijl in de interpretatie de angsten en begeerten van het Ik meestal een grote rol spelen. Hierdoor zouden onjuiste beslissingen genomen worden. Indien u een bevel krijgt, dat sterk van uw voornemen afwijkt, kunt u deze echter wel als waarschuwing beschouwen, dat de voorgenomen weg bezwaren met zich brengt. Beslis echter steeds zelf. In welke vorm een bevel uit de geest ook gegeven wordt, altijd zal daarin zoveel van eigen begeren enz. aanwezig zijn, dat een opvolgen daarvan slechts moeilijkheden baart.

Vraag: Hoe gaat het met Berlijn?

Antwoord: Er zullen wel moeilijkheden en geschillen rijzen in dit jaar, terwijl ook demonstraties vaak tot onordelijkheden aanleiding geven. De taal van de belanghebbenden zal dan ook zo nu en dan wel erg gespieerd zijn. Bedenk echter, dat alle partijen er belang bij hebben de vrede in Europa voorlopig te bewaren. Treden z.g. ernstige dreigingen hier op, zo kan men er wel zeker van zijn, dat dit in feite afleidingsmanoeuvres zijn, waardoor men andere, meer belangrijke ontwikkelingen of gebeurtenissen voor het publiek wil verdoezelen. De status quo blijft gehandhaafd, al zal dit het Westen meer subsidies gaan kosten. Hier geldt de bekende regel dezer tijd: wie te zwak of te lui is om voor zichzelf te zorgen, vraagt subsidie aan. Hierdoor worden degene, die wel voor zichzelf zouden kunnen zorgen op de duur zo zwaar belast, dat ook zij subsidie moeten aanvragen en dan gaat het niemand meer werkelijk goed. Een oplossing van het probleem Oost en West-Duitsland zal m.i. eerst over 5 à 6 jaren mogelijk worden, voordien is er geen mogelijkheid tot werkelijke toenadering of overeenkomst.

Vraag: En het weer? Het vorige jaar heb ik daaraan een goede vakantie te danken gehad.

Antwoord: 1968 is een zonnejaar, maar de winter staat nog onder Marsinvloed. Vandaar: koud weer, waarschijnlijk met gladheid, sneeuwval en ook wel enig ijs in de tweede helft van januari en/of februari. Ook maart zal aan de koude kant zijn. April brengt enkele mooie dagen, maar is zeer onbestendig en als geheel te koud. Mei brengt een periode van rond 10 dagen mooi lenteweer. Bloesem en bollen zullen wel laat zijn, maar kunnen dan toch wel bezocht worden. De rest van het jaar brengt meer dan normaal onweer, vooral in het oosten van het land. Aan de kust treedt vaak nevel op. Toch mag gerekend worden op een redelijk goede zomer, waarbij m.i. vooral juni en juli zeer mooi weer brengen, afgewisseld met kleine perioden van 4 à 5 dagen storm en regen. Daarna echter weer helder weer. Aan de kust moet ook in deze tijd vooral in de namiddag met opkomende bewolking en lichte regenval gerekend worden. Augustus: eerste helft warm tot zeer warm. Daarna wisselvallig, slagregens en ook hagel. Ik ga hierbij uit van de omstandigheden, zoals deze vooral een de kust zullen zijn. September is mooi, maar vaak wat te kil. Daarna vochtiger en kouder, tot december zal het maandgemiddelde iets te hoog zijn in vochtigheid, en iets te laag in temperatuur liggen, vrees ik. December brengt hevige regens en stormen, die schade veroorzaken bij Texel, Vlieland en de zeeeringen in de buurt van Den Helder. Geen ernstige gevolgen, wel echter ernstige gevolgen rond de Wesermond in Duitsland.

Vraag: Hoe gaat het in Vietnam?

Antwoord: Een verdere escalatie van het ingezette Amerikaanse materieel en later ook van mankracht. Toename van de tegenstellingen tussen de Zuid-Vietnamese regering en het volk. Waarschijnlijk in Zuid-Vietnam hierdoor niet-communistische opstanden. Moord en bomaanslagen als gevolg hiervan, o.m. tegen Diem. Overvallen op rijkskantoren zowel als op Amerikaanse installaties, waarbij ernstige explosies. Vooral buiten Saigon en de plaatsen waar de Amerikanen liggen, acties, die Vietcongacties genoemd worden, maar voortvloeien uit het feit, dat mensen die steeds armer worden, hun regeerders steeds rijker en corrupter zien worden. Dit jaar geen wapenstilstand of einde van de strijd.

Vraag: En het volgende jaar?

Antwoord: Geen einde van het conflict, maar wel kalmer door het optreden van in wezen Westersgezinde revolutionairen. Daarna afnemende actie en toenemende aantallen wapenstilstanden van steeds langere duur. Rond 1973 à 1974 is een oplossing mogelijk, waarbij Amerika de eer kan redden, maar niet de werkelijk winnende partij zal zijn. In dit jaar worden ook toenemende conflicten rond Laos en Cambodja verwacht. Wel wordt dit geen oorlog. Wel zullen grensconflicten met China aan de orde komen, daarnaast zullen semi-religieuze groepen de orde in deze landen nog extra verstoren.

Vraag: Hoe gaat het met Oostenrijk?

Antwoord: Weinig veranderingen, redelijke conjunctuur. De belangrijkheid van Oostenrijk als contact tussen Oost en West neemt in het komende jaar toe. De reeds nu bestaande geschillen tussen extreemrechts en links zullen in dit jaar m.i. niet tot bijzonder hevige strijd voeren.

Vraag: En Indonesië en West-Irian? Wat zal Nederland hierbij doen?

Antwoord: Nederland zal, zoals gebruikelijk, vele oprechte woorden spreken. De toestand in West-Irian verbetert wel, maar op een eerlijke oplossing kunt u niet rekenen, zoals u wel zult begrijpen. Indonesië zelf krijgt te lijden onder de neiging van de bevelhebbers in de verschillende delen van de republiek, zich onafhankelijker te maken van de regering in Djakarta. De eenheid van de republiek blijkt langzaam te verpulveren. Op Java uitgebreide rampok activiteit en waarschijnlijk nog dit jaar een opstand in Oost-Java, die zeer bloedig zal worden onderdrukt. Soekarno komt niet meer aan de macht, zeker niet in dit jaar.

Vraag: Israël?

Antwoord: Moeilijkheden en strijd, maar geen werkelijke oorlog in dit jaar. Het zal Israël moeilijk vallen zijn huidige standpunt te blijven handhaven, zelfs wat Jeruzalem betreft, vooral na dit jaar.

Vraag: En de bewustwording van de mensheid? Komt men sneller tot hoger inzicht?

Antwoord: De wereld bevindt zich in een materialistische crisis, die mits in de komende jaren overwonnen, voeren zal tot een geestelijke gezondwording.

Vraag: En Zuid-Afrika?

Antwoord: Toenemende agitatie onder de naturellen vanuit centraal Afrikaanse staten. Sabotage en zelfs opstanden, o.a. in Bloemfontein, Johannesburg, aan de Rand, maar zelfs Kaapstad. Bomexplosies, waarvan een deel voor rekening komt van blanke extremisten. Een zeer moeilijk jaar. Dit geldt ook voor Angola, waar middels soortgelijke agitatie opstanden tegen het Portugese gezag uitbreken.

Vraag: Het negervraagstuk in Amerika?

Antwoord: Waarschijnlijk minder massale acties dan in de afgelopen jaren, meer terreurdaden van extreme groepen negers en blanken. Moorden van beide zijden. Rond Texas bijzondere geschillen als gevolg van blanke rechts-extremisten, die negers - en negerminnaars - zullen executeren, of dit proberen, en grote bedragen besteden voor agitatie in andere staten tot in Missouri toe. Black power ontwikkelt zich meer en meer als een in wezen fascistische groep, die speculeert op het onbehagen en gevoel van machteloosheid van vele negers, om hierdoor volgelingen aan te trekken. Leaders hiervan komen in levensgevaar of worden vermoord, terreur, vooral in het westen, gebruikt zij als middel om een machtstelling te bereiken, die de negers in de huidige Amerikaanse economie echter nooit zullen kunnen handhaven. Gezien de omstandigheden geef ik Johnson weinig kans om president te blijven.

Ik hoop, dat u hiernede voldoende gegevens over 1968 hebt gehoord. Hopelijk zult u echter de meeste nadruk niet leggen op de voorspelde ontwikkelingen, maar op de aanwijzingen voor eigen gedrag in het komende jaar. Benader alle anderen geheel onbevooroordeeld en tracht niet hen over te halen tot het delen van uw mening of levenshouding. Zoek het aangename en goede in het leven en tracht dit ook vooral voor anderen waar te maken. Houdt u niet bezig met het bestrijden van de al dan niet veronderstelde fouten van anderen, maar werk positief, opdat uw invloed in de wereld niet negatief worde. Want deze punten van het geheel zijn de meest belangrijke.

Ik dank u voor uw aandacht, en wens u een goedenavond.

INWIJDINGSTENDENZEN VAN DEZE TIJD

Goedenavond, vrienden.

In de weinige tijd mij bemeten wil ik u wijzen op de inwijdingstendenzen van deze tijd. Er is een tijd geweest, dat de inwijding van de mens verbonden was met zeer bepaalde voorstellingen en resulteerde in het ontwikkelen en gebruiken van zeer bepaalde capaciteiten. De inwijdingen zelf weerspiegelden deze invloed. Zo was er een periode, waarin de inwijding in hoofdzaak een emotionele kwestie was en de verkregen gaven niet werden begrepen of bewust beheerst. Daarna kwam een tijd, waarin het verstand en het weten een grotere rol gingen spelen. De verkregen kennis werd langzaam eigenendom van de wereld, de gaven die men gebruikte waren altijd weer met de verkregen kennis verbonden. De daaropvolgende periode brengt inwijding via mystiek. Ofschoon deze langere tijd voldeed, is men nu zover gekomen, dat de hogere emotie, die daarin werd ondergaan, voor de mens te ver af staat van zijn normale bestaan, zodat hij zijn gaven en mogelijkheden niet meer weet te gebruiken, zolang hij binnen de gemeenschap leven moet.

Daarom is het nu tijd te komen tot een hoger bewustzijn, waaruit een hogere kennis ontstaan kan. Alles, wat zich in deze dagen afspeelt, staat direct of indirect met deze nieuwe vorm van inwijding en de daarmee gepaard gaande hogere bewustwording in verband. De domste mens van vandaag weet veel meer, dan de meest geleerde mensen uit een verder verleden. Rekenen, lezen en schrijven worden voor steeds meer mensen een normaal deel van hun arsenaal van kennis, terwijl nog niet zo lang geleden deze kunde voor ben zeer groot deel van de mensheid een onbekende, toverachtige gave van enkele bevoorrechten was. Wij mogen dan ook stellen, dat de ontwikkeling en daarmee het referentie - en kenvermogen van de doorsnee mens aanmerkelijk hoger zal liggen dan in de afgelopen historische perioden het geval is geweest. Door de nadruk, die men is gaan leggen op het verstandelijke heeft de mens van heden echter veel prijs moeten geven van zijn vroegere bereikingen op emotioneel en mystiek vlak. Zelfs het nu bestaande mysticisme is grotendeels afhankelijk van verstandelijke waarden en redeneringen, systemen enz., die zoveel mogelijk de menselijke logica volgen. Het zal u duidelijk zijn, dat een tijd vol omwentelingen ook op dit gebied veranderingen tot stand gaat brengen.

Een eerste ontwikkeling, die wij zullen zien is wel, dat men in verband met inwijding en mystiek terug tracht te grijpen naar oudere, minder verstandelijke waarden, in de hoop zo het menselijk bereikte in zich te kunnen stabiliseren, zonder tot een algehele stilstand op geestelijk en mentaal gebied te komen. Je kunt niet tot een hoger geestelijk weten komen, voor je de mystiek, die verstandelijk werd beleefd, hebt leren uiten en uitdrukken als een emotie. Dit kan men als mens echter voorlopig alleen overdrachtelijk uitdrukken, door de mystieke gevoelswaarden uit te beelden in de waarden van het materiële leven en te omschrijven in de termen van een nog té materialistisch denken.

De oude praktijken berustten vaak op een sympathische magie, waarbij men hetgeen men in hogere sferen wenste, als invloed trachtte te bereiken of te beïnvloeden door een soortgelijke situatie op aarde uit te beelden. Zonder te stellen dat men in deze dagen al het oude weer geheel zal moeten doen herleven, zo meen ik toch, dat de mens van heden weer terug zal moeten keren tot het uitbeelden, beleven en zien van hetgeen hij van belang acht op geestelijk terrein, om zo, voorlopig nog op meer emotionele basis, beleven en erkennen deel te maken van hetgeen hij nog beschouwt als eigen werkelijkheid. Eerst wanneer wij geleerd hebben de theoretische mystiek om te vormen tot iets, waarbij ook het gevoelsleven werkelijk weer geheel betrokken is, zodat het niet meer los staat van het dagelijkse leven, maar daarvan een voortdurend en direct deel uit gaat maken, zal men kunnen komen tot een hoger beleven van innerlijke kracht, goddelijke krachten en, door het ondergaan van deze dingen, ook tot de innerlijke erkenning van een hogere waarheid.

Gezien de wijze, waarop men in het eerste deel aandacht heeft gegeven aan toekomstige ontwikkelingen, lijkt het mij wel passend hier enkele regels te laten volgen, die passen in het inwijdingssysteem, zoals zich dit nu aan het ontwikkelen is.

Daarbij geldt dan allereerst: Alle theorie, alle systeem en alle meer theoretische kennis is slechts de weergave van de in deze wereld aanwezige begrips- en uitdrukkingmogelijkheid. Eerst wanneer het gestelde ook voor het Ik beleefbaar wordt en daarmee in eigen wereld een ervaringsbetekenis en emotionele inhoudt krijgt - dus het abstracte te boven gaande - kan worden gesproken van een voor inwijding belangrijke bereiking. Deze beleving van innerlijke waarden in eigen wereld schept in de mens een verhoogde gevoeligheid voor goddelijke kracht, eigen krachten, maar ook voor buitenzintuigelijke werelden en wezens, die weliswaar altijd rond de mens aanwezig zijn maar desalniettemin in zijn leven slechts een theoretische rol zonder veel praktische beduiding plegen te spelen. Elke ontplooiing van voornoemde gevoeligheid gaat gepaard met een emotionele verdieping van het eigen bestaan. Het is de grotere diepte van emotie die beleefd wordt als gevolg van een op grond van geestelijke behoeften, die, uitgedrukt in uw eigen wereld, de laatste jaren reeds enigszins vorm begint aan te nemen in uw eigen wereld.

De tijd is op het ogenblik rijp voor de eerste vormen van hogere beleving bij de mens en vormt daarmee een eerste stap in de richting van een vorm van inwijding, die past bij de mens van heden en zijn omstandigheden, wat betekent dat de emoties, die tot nu toe als van lagere orden en hoogten, wel enigszins begrijpelijk werden gezien, nu een verruiming van betekenis en inhoud ondergaan. Maar de mens zal nog niet beschikken over de woorden en begrippen, waardoor hij zijn innerlijke beleving ook voor anderen begrijpelijk kan uitdrukken. Toch zal hij in de komende jaren voor zich reeds kunnen komen tot een geheel eigen erkennen van het goddelijke in alle waarden, die zijn wereld tot stand brengt.

De regel die hier geldt, luidt: het ogenblik nu vormt voor het Ik een blijvende waarde door zijn beleven en uitdrukken daarvan, die zelfs in de eeuwigheid niet meer teniet kan worden gedaan. De mens, die dit beseft en in de praktijk brengt, zal in elk ogenblik van eigen bestaan een nieuwe waarde aan het eigen eeuwigheidsbesef kunnen toevoegen en zo steeds meer voor zich het wezen en de inhoud, die zich achter het woord "eeuwig" verbergen, leren begrijpen. De uiterst vage en voor velerlei uitleg vatbare verklaringen, die, zeker de eerste 20 jaren, de uitdrukking voor dit alles zullen vormen, zullen zowel als verklaring en als weergave voor de meeste mensen onaanvaardbaar zijn. De poging het innerlijk beleefde een voor anderen kenbare stoffelijke vorm te geven ontbeert voorlopig nog samenhang en zeker ook het door deze tijd gewenste en vaak zelfs geëiste menselijk logisch element.

Zelfs een juistere weergave of bepaling van de emotionele elementen in de hogere belevingen is voorlopig nog niet mogelijk op een door anderen ook maar aan te voelen wijze, zolang het gaat om woorden, begrippen enz. Een enkele maal zal men misschien door woorden een ander iets doen vermoeden van hetgeen zich in eigen wezen afspeelt, maar deze communicatie berust voorlopig op een hit-or-miss-proces. Daar in feite alleen toeval een aan anderen mededelen van het innerlijk beleefde mogelijk maakt, zal men er goed aan doen de uitdrukking van de innerlijke kracht én het innerlijk beleefde tot de stoffelijk kenbaar te maken daden te beperken.

Naarmate de mens leert de in hem ontwaakte waarden en krachten te gebruiken ontplooit hij in zich een nieuwe mogelijkheid tot geestelijke activiteiten, waarvan de uitwerkingen vaak ook in de stof kenbaar zullen zijn. Eigen aura en voertuig worden tot beheersbare werktuigen, waarbij men leert, delen van eigen besef te projecteren, zonder dat de stoffelijke afstanden of tijdservaring daarbij een bepalende rol spelen. Gelijktijdig zal men gevoeliger worden voor de projecties van anderen, zowel uit eigen wereld als uit nabijgelegen geestelijke sferen. Ook bewust zal men dit alles steeds beter leren verwerken. Het begin van dit alles zal velen voorkomen als een droom, waarbij het zeer moeilijk is de werkelijkheid van illusies te onderscheiden. Zolang het Ik echter geestelijk zuiver gericht blijft, stoort dit hoogstens het denken, maar zal het voor het ego als geheel nuttig en niet nutteloos zijn.

De invoeging van steeds meer belevingen en waarden in het innerlijke zal op de duur aanleiding zijn tot nieuwe formuleringen van het begrip "werkelijkheid" en daardoor het geheel toegankelijk maken voor de menselijke rede. Vergeet daarbij niet, dat de mens weliswaar in deze dagen verlangt, dat al het gestelde ook bewezen kan worden, maar daarbij uitgaat van het door hem geëiste bewijs, waarbij dus elk geleverd bewijs in feite subjectief en niet objectief waarde heeft. De waarde en de aanvaarding van iets als bewijs hangt immers niet af van de feiten, maar van de eisen, die de onderzoeker stelt op grond van zijn vermoedens, onderzoeken en de geldende gebruiken.

Nogmaals: in deze dagen wordt door velen de werkelijke subjectiviteit van vele, ook de z.g. wetenschappelijke, bewijzen niet voldoende beseft, zodat ook een besef ontbreekt van de zeer beperkte geldigheid van hetgeen men als waar pleegt te stellen.

De mens, die de innerlijke inwijding doormaakt, zal steeds beter gaan beseffen, dat de verklaring van het merendeel der z.g. kenbare feiten in wezen berust op een interpretatie, waardoor het wezen van die feiten niet geheel beseft wordt. Hij zal dan ook gemakkelijker komen tot een persoonlijke omschrijving van een eigen geestelijke en zelfs stoffelijke werkelijkheid en daarnaast beter beseffen, dat zijn innerlijke waarheden en zijn vermeende werkelijkheid voor de rest van de wereld wel eens geheel zonder belang zouden kunnen zijn. Hij zal daarom niet met anderen strijden over het al dan niet juist zijn van de stellingen, die hij als waarheid meent te erkennen, maar zich alleen nog baseren op hetgeen hij krachtens deze stellingen in een algemeen erkende stoffelijke werkelijkheid tot stand kan brengen.

Zo ontstaat een begrip voor kosmische waarden en werkelijkheidswaarden in eigen wereld, die op de duur in algemeen aanvaardbare regels - praktijkregels wel te verstaan - neergelegd kan worden. Dit ligt in de verre toekomst. Voorlopig zal men de erkende waarheden niet kunnen publiceren en het bereikte ten hoogste overdragen aan enkele door de ingewijde zelfgekozen leerlingen die voldoende harmonisch zijn om iets van de beleefde werkelijkheid op voor zich bruikbare wijze te verwerken. Maar zelfs de eerste algemeen aanvaardbare regels van geestelijk weten, die onder de invloed van Aquarius tot stand komen, zullen zeer primitief zijn en vergeleken kunnen worden met de allereerste alchemie - vergeleken met de daaruit nu gegroeide chemische kennis. Hoe primitief volgens later besef deze eerste stellingen en procedures ook zullen zijn, zij vormen de basis van een nieuwe bereiking, een nieuwe vorm van kennis, die de gehele mensheid ten nutte komt.

Wie zich beklagen wil over de primitieve wijze, waarop geestelijke honger en geestelijke beleving zich nu vaak uiten, beseffe, dat zonder de eerste primitieve astrologie van vroeger de astronomie van heden niet zo bestaan; dat zonder de toverdokters van eens de medische wetenschap niet zou bestaan enz. De primitieve en volgens u vaak weerszinwekkende rituelen van uw voorvaders waren het begin van de filosofieën enz., die nu grotendeels uw leven mede bepalen. De ruwe eenvoud van het begin is steeds weer noodzakelijk. Degene, die de gehele kennis opeens en zonder zelf de daarbij noodzakelijke innerlijke groei te hebben doorgemaakt, zou verkrijgen, zou daarmee beschikken over een zeer gevaarlijk wapen waarmee hij ook zichzelf uiteindelijk ten gronde zou zichten.

Om de werkelijke inwijdingsmogelijkheden van deze periode geheel te kunnen realiseren, zal de mens van heden eerst moeten komen tot grotere geestelijke redelijkheid, waarbij de nu vaak maar halfbewuste angsten en begeerten van heden ontbreken. Dit zal bereikt worden door geestelijke emoties, die vaak in meer stoffelijke belevingen uitlopen en zo ervaringen scheppen. Dit alles wordt bevorderd door de wijze, waarop de mensen van heden meer en meer vrijheid zoeken onder de invloeden, die juist in de komende tijd zo sterk op zullen treden.

Vereenvoudigd kan men stellen: de schijnbare terugval van velen tot grotere primitiviteit, welke in komende jaren geconstateerd zal worden, is geen terugval, maar in wezen een eerste uitdrukking van hogere vormen van emotionaliteit, welke voor de mensheid als geheel een grote

geestelijke waarde inhouden. De geestelijke onrust van deze dagen en de behoefte aan voor de geest aanvaardbare belevingen voeren tot het verwerpen van vele in uw tijd als gevestigd geldende stoffelijke en geestelijke normen en waarden.

Wie dit beseft en zich daaraan niet ergert, maar van de bestaande tendensen gebruik maakt om innerlijk meer harmonisch te leven, zal zich geestelijk veel sneller dan tot nu toe kunnen ontwikkelen en zo een inwijding vinden, die, al is zij nog niet geheel in de stofwereld uit te drukken, voor hem en de gehele mensheid een invloed ten goede vormt. De mens, die dit niet kan, zal zovele conflicten en emoties leren kennen, dat ook hij wordt gedwongen een formulering te zoeken van zijn werkelijke strijdigheden. Velen zullen hierbij een negatieve reactie tonen, zodat de gevolgen voor anderen niet altijd aanvaardbaar zullen zijn. Doch vormt dit ook voor hen een begin van een nieuwe ontwikkeling. Het menselijke verstand zal door dit alles zover komen, dat het ook hogere geestelijke waarden juist leert uitdrukken.

Ten laatste: de subjectiviteit van bewijs, die zelfs aan uw wetenschap ten grondslag pleegt te liggen, zal het de ingewijde zeer moeilijk maken anderen ook maar iets van zijn innerlijke bereiking te bewijzen. Ga daarom voorlopig uit van het standpunt, dat uw wereld niet in staat is uw hogere geestelijke erkenningen en emoties te aanvaarden, of te begrijpen wat deze voor uw betekenen.

Door aan het innerlijk bereikte en besepte waarden, in eigen wereld een uitdrukking te geven volgens de geldende regels en op andere aanvaardbare wijze voor de mensen van nu, zover dit maar mogelijk is, zult u bijdragen tot een juistere beleving van geestelijke invloeden en krachten door anderen. Zelfs door een zuiver stoffelijke benadering van anderen kunt u zo veel bijdragen tot een snellere geestelijke bewustwording van de gehele mensheid.

Aquarius voert de mensheid naar een ook stoffelijk bewust hoger geestelijk weten. De komende jaren zijn slechts het primitieve en verwarrende begin van iets, wat zich kan en volgens mij ook zál ontplooiën tot een werkelijke en grondige inwijding voor de gehele mensheid.
Goedenavond.

d.d. 28 december 1967